

דַּרְשֵׁתִי קַרְבַּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א • בית הכנסת פרי מגדים, צפת • השיעור נסמך במוצ"ש פרשת וישב, תשפ"ה

'צדקה תציל ממות' – אבל יש משהו יותר גבוה!

כותב המדרש – המדרש הזה מופיע באוצר המדרשים (עמוד 334). ראיתי את זה בספר "ארחות ישר" של רבי חיים קניבסקי, הוא מביא את המדרש הזה.

מעשה באדם אחד שהיה הולך בדרך בסחורה. ראהו אכסנאי ואמר לו: "רבי ומורי, האם אפשר אני אצטרף עמך בדרך?" אמר לו: "בוא עמי בשלום." הלך עמו. כשהיו הולכים בדרך, פגעו באדם אחד שהיה סומא בשתי עיניו, והיה יושב קרוב לעיר. מיד הוציא סלע ונתן לו.

אמר לאכסנאי שהיה הולך עמו: "תן לו גם אתה." אמר לו: "אני נתן לו כלום שאני מכירו כמו שאתה מכיר אותו, לפיכך אתה נתת לו." אמר לו: "אם אתה אינך רוצה לתת לו, הרשות בידך." הניחו לאותו סומא והמשיכו ללכת בדרך.

כשהיו הולכים בדרך, פגעו במלאך המות. אמר להם: "למיכין אתם הולכים?" אמרו לו: "לסחורה", והם לא ידעו שהוא מלאך המות. מיד כאשר נגלה עליהם ואמר: "אני מלאך המות", פחדו ונפלו על פניהם.

אמר מלאך המות לראשון: "אתה נפדיתי ממות", וקרא עליו את המקרא "והלך לפניך צדקה, כבוד ה' יאספך". ואמר לו: "הואיל והקדמת צדקה מממנו וברכך, תחיה עוד חמשים שנה".

[מה זה לא הבטחה ממני – הבטחה ממלאך המות? חמשים שנה הוא לא מגיע. על מה? על זה שבדרך הוא נתן לאיזה עור אחד איזה עשרה שקלים, משהו כזה – צדקה. לא יודע כמה זה, מאה שקלים. אתה יודע, הצדקה שעשית פעם אחת – יש לך הבטחה ממלאך המות חמשים שנה לחיות. וואי, איזה נורא. יש המשך...]

אחר כך אמר לאכסנאי: "כבר סופך בידי והגיע יום מיתתך". [זהו, נגמר. זהו, הגיע היום]. אמר לו: "אני וחברי יצאנו ביחד, והוא חוזר לביתו ואני אמות כאן בדרך?" אמר לו: "הן. זה קודם ועשרה צדקה משלך ואתה לא".

אמר לו: "אם כן, הניחה לי ואעשה גם אני צדקה". אמר לו: "שוטט שבועים! אדם פורש בדם בספינה – אם לא תקן אותה בארץ, מה יעשה בתהומות כשבאים עליו גלי הים? כך מי שלא תקן עצמו בחייו, מה יעשה במיתתו? ועכשיו מה שעשית עשוי, מכאן ואילך אין לך כלום, שהגיע זמנך ומת".

[זהו, עומד לו מלאך המות. לא מדבר אתו לא איזה רופא שאומר לו שנספאר לו עוד קצת לחיות – מי יודע. לא! מלאך המות עומד לו פה לידו. איי איי איי, יש פה שתי שורות אחרונות, איזה נורא זה...]

אמר לו: "אם כן, טוב, נגור נגור. אם כן, המתן לי עד שאלך לספר בשבחו של מקום על כל מה שעשה עמי". [טוב, נגור נמות, בסדר, אבל תן לי כמה דקות – אני רוצה לספר בשבחו של מקום על כל מה שהוא עשה לי טובות בחיים שלי].

אמר לו: "מאתר שאתה מבקש לספר בשבחו של מקום, יוסיפו לך שנותיך". איזה נורא זה! המדרש הזה קראתי אותו המון פעמים. אתה יודע, אתה עומד ליד מלאך המות, לא משהו אחר. אותו מלאך המות אומר לך: "יש לי רשימות, אתה ברשימה של היום, עכשיו נגמר, זהו!".

מה אתה אומר לו? "טוב, מה אני יכול לעשות? מה יש לעשות? תן לי זמן דקה, תן לי דקה, אני רוצה לספר בשבחו של מקום. הוא עשה לי הרבה טובות בחיים, אני רוצה – תן לי רשות כמה דקות לספר בשבחו של מקום". אה, באמת זה מה שאתה צריך? אם ככה – יוסיפו לך שנותיך.

מהות ימי החנכה – להודות ולהלל

"וקבעו שמונת ימי חנכה אלו בהלל ובהודאה". לנו נראה כאילו אם אתה מודה או לא מודה זה בדיוק אותו דבר. תשמע, נגיד הודית, או שלא הודית. תגיד לי, האם יש איזה הבדל? האם אתה מרגיש שיש איזה חלוקה? אבל הנחת תפלין, או לא הנחת תפלין – זה מרגיש לאדם שזה משנה, זה צער גדול. יום אחד ספספת ולא הנחת תפלין – וואי איזה צער גדול.

אבל אם יום אחד לא הודית להשם – נראה לך איזה משהו לא בסדר? אדם אומר לעצמו: "בסדר", נכון צריך להודות, זה נחמד, זה נעים, זה טוב, אבל..."

מה אבא! המדרש אומר לך: אתה עומד מול מלאך המות, אתה עומד מולו, והוא אומר לך הזמן שלך היום. אם אתה יודע להסתכל למעלה ולהגיד תודה על כל מה שאלקים עשה לך – איזה שפע של ישועות זה משפיע עליך, איזה שפע של ישועות זה משפיע על בן אדם שיודע להודות. זה דבר גדול עד מאד, וזה כל המהות של חנכה כל המהות של חנכה למה נבראה? בשביל לדעת להודות להשם.

40 אלף דולר בשביל לזרות את הרגל

אתם מכירים את האברך הזה, הוא מסכים שאני אספר את השם שלו – קוראים לו הרב מיכאל סממה. מכירים אותו נכון? היום הוא ב'רשב"י, הוא ספר לי ספור נורא. הוא אמר שלפני עשר שנים, יום אחד אשתו קמה בבקר נרדמה לה הרגל. מכירים את הדבר הזה? כל אחד מכיר – מה זה נרדמה הרגל? זה נרדם זה מתעורר בחזרה. אבל אצלה, נרדמה לה הרגל – פשוט אין רגל. אין קשר בין המח לבין הרגל. היא צריכה כל

הזמן לגרור את הרגל כדי ללכת, כי אין קשר בין המח לבין הרגל. היא מספרת, עשו טפולים, צלומים, תרופות – הכל תקין, לא מוצאים כלום. לא שמוציאים איזה משהו – אין כלום, הכל תקין. איפה לא עשיתי? עשו סי טי ועשו זה ועשו... תקין הכל, לא יודעים מה יש.

אחרי חדש מהספור הזה הם הגיעו לאיזה פרופסור אחד שהוא הגיע מהמרכז. הגיע לפה לבית החולים 'זור', הביאו אותו במיוחד. הוא עושה לה בדיקות ברגל, ואמר לה: "גברת, המצב מאוד מסכן. עומד להיות נמק וחיבים לזרות את הרגל".

"עכשיו תשמעי – לזרות את הרגל זה לוקח תור לחצי שנה, זה לא היום. אם תשלמי ארבעים אלף שקל אני אסדר לך תור באופן פרטי לעוד שבוע". אה, גם תשלם ארבעים אלף שקל וגם תור לעוד שבוע שיכרתו את הרגל – איזה דבר זה, השם ירחם.

טוב, היא יוצאת בחוץ, ככה בחצר של בית החולים. התחילה לכבות – מה היא תעשה? השם ירחם, אשה צעירה, פתאום הרופא אומר לה חבים לזרות את הרגל דחוף.

היא יוצאת, היא פוגשת את אשתו של הרב איתן ידעי. ואז היא אומרת לה: "תגיד, את נשואה?" היא אומרת: "כן, נשואה". "מתי פעם הרמת עינים לאלקים להגיד לו תודה רבה שאת נשואה? תתחילי להודות לאלקים. מתי? דקה ביום, לא מבקשת הרבה. על מה שאלקים נתן לך – אל תחפשי דברים אחרים. על מה שאלקים נתן לך תודי להשם".

היא ספרה: "אני עובדת כגננת, וככה עשרה ימים, כל פעם בדרך לעבודה (לא איזה זמן מיוחד, התחלתי להודות להשם על הטובות שעשה אתי". יש לך הורים? תודה להשם שיש לך הורים, תודה להשם. אתה יודע, דברים פשוטים. עשרה ימים עברו והרגל חזרה לתפקד רגיל – בלי טפולים, בלי כריחה של הרגל, בלי שום ארבעים אלף שקל, בלי כלום. לדעת להודות להשם – איזה דבר נורא זה! איזה נורא זה להודות להשם!

שאל את הרב אדלשטיין: "באיזו ברכה אנחנו מודים על הטעם בפה?"

ספר איזה יהודי אחד – שהוא עבר נתוח בהרדמה כללית, [יודיע שאצל כל אחד, ההרדמה הכללית פוגעת באיזה משהו]. אצלו זה פגע בחוש הטעם. הוא אוכל – אין לו טעם באכל. הוא מרגיש שהוא אוכל חול.

אומר: "נסעתי, הגעתי לבני ברק, הלכתי לרב גרשון אדלשטיין. ושאלתי: הרב, איפה יש איזה ברכה בין כל הברכות שאנחנו מברכים, שמוזים בה להשם על הטעם? אני לא מוצא. אין בברכות שתקנו לנו חז"ל, איזה ברכה על הטעם בפה, אני ממש לא מוצא".

אמר לו הרב גרשון: "בטח שיש! ברכת המזון! בברכת המזון יש!". "איפה?" אמר לו: "כשאנחנו מברכים 'האל הן אותנו ואת העולם פלו בטובו ברוך...'. 'ברוך' – מה זה 'ברוך'? אתה טועם את האכל, אה, מה אתה חושב שהכל חול? לא, יש לזה טעם – זה מה שאלקים נתן 'חן' ללך טעם וטעם. תודה להשם על הטעם".

"התחלתי להודות לבוא עולם", ספר היהודי הזה. "בברכת המזון הייתי חוזר על המלה 'ברוך', מודה להשם שהוא נתן חן, חן בטעם". עבר כמה זמן – וברוך השם חזר לי הטעם בפה.

להודות להשם – איזה דבר גדול זה! כמה בן אדם צריך כל הזמן לחזר: "תודה להשם" עוד פעם. וזה המהות של חנכה – כל חנכה שנבראה, למה נבראה? רק להודות להשם. להודות – זה מה שיש. היו לך הרבה נסים ונפלאות, נסים, הכל היה. ומה התקנה של הכל? בוא נודה לאלקים על מה שאלקים נתן לך.

מתוך דברי הרמב"ן – תכלית הבריאה

כותב הרמב"ן (הרמב"ן הזה מופיע בסוף פרשת בא, קטע אחד לפני אחרון): ולפיכך אמרו (אבות ב, א) 'הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה', שכלם מצוות חמדות וחיוביות מאוד מאוד. [למה? שכלל שעה אדם מודה בהם לאלקיו. וכונת כל המצוות – [מה המטרה של כל המצוות כל? ש] שצאמין באלקינו ונודה אלו שהוא בראנו. [כל המצוות כלן למה נבראו? שצאמין באלקינו ונודה אלו שהוא בראנו].

והיא כונת היצירה [זו המטרה שבשבילה העולם נברא]. שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין לאל עליון חפץ בתחוננים מלבד שידע האדם ויודה לאלקיו שבראו. [אין שום מטרה אחרת פה בעולם הזה. היחידה שיש, החפץ היחיד שאלקים רוצה – שידע האדם ויודה לאלקיו שבראו]. וכונת רוממות הקול בתפלה וכונת בתי כנסיות וזכות תפלת הרבים – זה שיהיה לבני אדם מקום שיתקבצו וידו לאל שבראם והמצאם, ויפרסמו זה לזה ויאמרו לפניו 'בריותיך אנוחנו'. [זה כל המטרה של בתי כנסיות, זה כל המטרה של המצוות. אין לנו מטרה אחרת בכלל – כל המטרה רק שבו אדם יודה לאלקיו שברא אותו].

ספור בתוך ספור – ישועות של הודיה

ספר הרב אברהם יצחק קוק שליט"א, ראש ישיבת 'מאור התלמוד' ברחובות – שמעתי את הספור הזה מבבל המעשה וספרתי אותו ברבים. ספר איזה יהודי אחד שיום אחד הוא קם בבקר ובעיון ימין הוא רואה הכל מטושטש. הכל מטושטש בעיון ימין.

ספר הַבְּנֵי אֲדָם: "הַלְכְתִּי לְרוֹפְאִים. הַרוֹפְאִים אוֹמְרִים לִי זֶה בְּעִיָּה בְּעֵין - יֵשׁ אִיזָה עוֹרְקִים שְׁנָחֶסְמוּ, זֶה נוֹוֵן שִׁירִים שֶׁל הַעֵינַן, יֵשׁ בְּעִיָּה. טוֹב, אֲנִי אֲמַרְתִּי הַפְּרוֹפְסוֹר הִזָּה בְּסֵדֶר, יִישֵׁר כַּח. אֲבָל כְּדַאי לְשִׁמֵּעַ עוֹד תּוֹת דַּעַת, הַלְכְתִּי לְרוֹפֵא יוֹתֵר גָּדוֹל."

"הַלְכְתִּי לְרוֹפֵא יוֹתֵר גָּדוֹל, הוּא אָמַר לִי בְדִיּוֹק אוֹתוֹ דָּבָר. לֹא הִיְתָה בְּרָרָה - עִם כָּל הַמְסַמְכִים שֵׁישׁ, נִסְעִיתִי לְרֵב פִּירָר. הָרְאִיתִי לְרֵב פִּירָר אֶת כָּל הַמְסַמְכִים, וְהֵרֵב פִּירָר אָמַר: 'יֵשׁ אֶחָד בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית שֶׁיְכֻל לְטַפֵּל בְּעֵינַן הַזֹּאת. זֶה הַמוֹן כֶּסֶף - זֶה כַּמְעַט שֶׁלֵּשׁ מֵאוֹת אֶלֶף שֶׁקֶל לַנְּתוּת, וְיֵשׁ עוֹד אֶת הַטִּיכָה וְהַמְקוֹם וְהַשְּׁפוֹז, הַמוֹן הַמוֹן כֶּסֶף' "לֹא הִיְתָה בְּרָרָה, חֲתִיבִים לְטַפֵּל בְּעֵינַן. נִסְעִיתִי, שִׁלַּחְתִּי חֶלֶק מִקְדָּמָה, וְטַסִּיתִי לְאַרְצוֹת הַבְּרִית. הַנְּעִיתִי שָׁם לְאַרְצוֹת הַבְּרִית, הַנְּעִיתִי לְמִקּוֹם, הַפְּרוֹפְסוֹר עוֹשֶׂה בְּכָל הַמְכַשְׂרִים שֶׁלוֹ, הוּא אָמַר לִי: 'אֲנִי מַצְטַעֵר, עַוֵן יָמִין אֲבוּדָה, חֲתִיבִים דְּחוּף הַלוֹרִיד אוֹתָהּ. לָמָּה? כִּי אִם לֹא נִטְפֵל בָּהּ עַכְשָׁיו, הִיא תִּפְגַּע בְּעֵינַן שְׂמֹאל. אֲנִי חֲתִיב הַיּוֹם הַלוֹרִיד אוֹתָהּ, לְשֵׁים לָךְ שָׁם בְּמִקּוּמָה זְכוּכִית. אִם לֹא, גַּם עַוֵן שְׂמֹאל תִּלְךְ'."

אָמַרְתִּי: "בְּשִׁבִיל זֶה אֲנִי צָרִיךְ לְשַׁלֵּם לוֹ שֶׁלֵּשׁ מֵאוֹת אֶלֶף שֶׁקֶל? בְּשִׁבִיל הַלוֹרִיד אֶת הַעֵינַן? עַל זֶה אֲנִי צָרִיךְ לְשַׁלֵּם לוֹ?" שְׁאֵלְתִי אוֹתוֹ: "דוֹקטוֹר, הֲאִם זֶה דְּחוּף לְהִיּוֹם? אוֹ שָׁגַם מִחֵר זֶה טוֹב?" אָמַר לִי: "בְּסֵדֶר, מִחֵר גַּם טוֹב."

יְצַאֲתִי בַּחוּץ, פְּגַשְׁתִּי אִיזָה יְהוּדִי: "אִיפֹה יֵשׁ פֶּה בֵּית כְּנֻסֶת?" לֹא מִכִּיר פֶּה, אֲנִי בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית, לֹא מִכִּיר פֶּה כְּלוֹם. הִדְרִיךְ אוֹתִי בְּאִיזָה מְקוֹם, נִכְנַסְתִּי לְבֵית כְּנֻסֶת. זֶה הִיָּה צְהַרִי הַיּוֹם, נִכְנַסְתִּי וְהִתְחַלְתִּי לְכַוֵּן. אֲנִי רַק מוֹדָה לְהִשָּׁם עַל שֵׁשים שְׁנָה שְׁאֲנִי רוֹאָה בְּעֵינַיִם. מָה אֲנִי הַגִּשְׁתִּי עַד הַיּוֹם? תִּשְׁמַע, זֶה שְׁלִי, זֶה שְׁלִי - מָה זֶה כְּאֵלּוֹ 'אֲנִי רוֹאָה, פִּתְאוּם אֲנִי מִרְגִּישׁ שְׁזָה לֹא שְׁלִי בְּכָלֵל. כְּשֶׁאֲלַקִּים רוֹצֶה, בְּרָנַע אֶחָד הוּא לוֹקַח אֶת זֶה הַתְּחַלְתִּי הַלוֹדוּת! וְאֲנִי מוֹדָה וְאֲנִי לְבַד שָׁם בְּבֵית כְּנֻסֶת בּוֹכָה. בְּכִיתִי מֵאוֹד מֵאוֹד, וְאֲנִי רַק מוֹדָה לְהִשָּׁם עַל כָּל טוֹבוֹת שֶׁהִיטִיב אֵתִי. הַתְּחַלְתִּי מֵהַעֲיִנִים, יְרַדְתִּי לְכָל הַגּוֹף וְעַל הַמְשַׁפָּחָה, וְאֲנִי מוֹדָה עַל הַכֵּל.

סֵפֶר הַבְּנֵי אֲדָם: "אֲנִי מִסְתַּכֵּל בְּשַׁעוֹן - אוֹלֵי בְכִיתִי שֶׁלֵּשׁ שַׁעוֹת. אַחַר כֵּן אֲנִי מִתְקַשֵּׁר לְפְרוֹפְסוֹר, אֲנִי מִתְקַשֵּׁר - מִשְׁמִים זֶה יֵצֵא שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ עֵנָה לִי. בְּדֶרֶךְ כָּל עוֹנָה מִזְכִּירָה. אָמַרְתִּי לוֹ: 'תִּשְׁמַע, אֲנִי הֵייתִי אֲצִלְךָ הַיּוֹם בְּבִקְרָה, אֲנִי יְכוֹל לְבוֹא עוֹד פַּעַם לְבִדִּיקָה?'"

אָמַר: "תְּרַאָה, אֵתָה בֵּן אֲדָם נִחְמַד. אִם תִּצְלִיחַ לְהַגִּיעַ תּוֹךְ עֲשָׂרִים דְּקוֹת אֲנִי נִמְצֵא פֶּה." לְקַחְתִּי יִשָּׁר מוֹנִית, הַנְּעִיתִי אוֹלֵי תוֹךְ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה דְּקוֹת. הַרוֹפֵא הִכְנִיס אוֹתִי, אֲנִי שׁוֹכֵב עַל הַמַּטָּה, עוֹשֶׂה לִי עִם הַמְכַשְׂרִים - פִּתְאוּם הוּא אָמַר: "אֲלַקִּים אֲדִירִים! זֶה לֹא אֵתָה, זֶה עַוֵן אֲחֶרְתִּי!"

הוּא אָמַר: "כְּשֶׁאֲנִי רְאִיתִי אוֹתָךְ, רְאִיתִי הַעֲיִנִים שֶׁלְךָ אֲדָמוֹת, אָמַרְתִּי - הִלְכוּ שְׁתֵּי הַעֲיִנִים. פִּתְאוּם אֲנִי רוֹאָה - וְאוּא, זֶה מִיִּשְׁהוּ אַחֵר! מָה שֶׁעֲכַשְׁו אֲנִי רוֹאָה זֶה כְּלוֹם, כְּלוֹם. כְּמָה טְפוֹת וְהַכֵּל עוֹבֵר". נִתַּן לִי טְפוֹת, לְמַחְרַת חֲזַרְתִּי בַּחֲזָרָה לְאַרְצִי וְזָהוּ, וְהִתְרַפַּאתִי.

אֶת הַסְּפּוֹר הִזָּה סֵפֶר אוֹתוֹ הֵרֵב אֲבָרְהָם יַחַקֵּק קוֹק שְׁלִיט"א. הִיָּה שָׁם אִיזָה אֶחָד שֶׁשָּׁמַע אֶת הַסְּפּוֹר. עֵבֶר אוֹלֵי תוֹדֵשׁ תְּדַשְׁשִׁים, מִתְקַשֵּׁר אֵלָיו אִיזָה בֵּן אֲדָם: "כְּבוֹד הֵרֵב, רְצִיתִי לְסַפֵּר לָךְ מִשְׁהוּ. אֵתָה לֹא מִכִּיר אוֹתִי, אֲבָל אֲנִי הֵייתִי בְּדֶרֶשׁה שְׁלֶךְ. אֲנִי - יֵשׁ לִי שְׁתֵּי בְנוֹת בְּבֵית, שְׁתֵּי בְנוֹת. בֵּת אַחַת בֵּת שְׁלִשִׁים וּשְׁתַּיִם, הַבֵּת הַשְּׁנִיָּה בֵּת עֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנֶה. אִין שְׂדוּכִים, אִפְלוֹ לֹא מִתְקַשְׂרִים לְהַצִּיעַ אִיזָה שְׂדוּךְ. שְׁנַגִּיד גַּם 'לֹא'... כְּלוֹם כְּלוֹם, אִף אֶחָד לֹא מִתְקַשֵּׁר אֵלָיו."

"וְאֲנִי פִּתְאוּם, מִהֲדַרְשָׁה שְׁלֶךְ וְהַסְּפּוֹר, אֲנִי רוֹאָה - וְאוּא, יֵשׁ תִּקְנָה! הַנְּעִיתִי הַבִּיְתָה וְהִתְחַלְתִּי לְשִׁיר 'עוֹד יִשְׁמַע בְּעָרֵי יְהוּדָה'. הַבְּנוֹת שׁוֹאֲלוֹת: 'אֲבֵא מָה? אֲבֵא מָה יֵשׁ? יֵשׁ שְׂדוּכִים?' אָמַרְתִּי: 'יֵשׁ, כֵּן, בְּטַח יֵשׁ שְׂדוּכִים!' עֲמַדְתִּי וְעִבְרְתִּי מִמַּצֵּב תְּפִלוֹת בְּבִכּוֹת לְמַצֵּב שֶׁל הוֹדָאָה.

"כְּבוֹד הֵרֵב, עֵבֶרוּ מֵאֵד תְּדַשְׁשִׁים. הַתְּקַשְׂרְתִּי אֵלֶיךָ עַכְשָׁיו - רְצִיתִי לְהַגִּיד לָךְ שְׁשֵׁתִי הַבְּנוֹת מֵאוֹרְסוֹת! גַּם הַבֵּת שֶׁהִיא בְּגִיל שְׁלִשִׁים וּשְׁתַּיִם, גַּם הַשְּׁנִיָּה שֶׁהִיא בֵּת עֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנֶה - שְׁתֵּיהֶן מֵאוֹרְסוֹת!". "וְקִבְעוּ שְׁמוֹנֶת יָמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוֹ בְּהַלֵּל וּבְהוֹדָאָה."

אֲנִי אָמַרְתִּי אֶת הַדְּרָשָׁה הַזֹּאת לְרַפּוּאָה שֶׁלְמָה לְאִיזָה אִשָּׁה שְׁאֲנִי לֹא מִכִּיר אוֹתָהּ. הִי רְצוֹן שְׁתִּהְיֶה לָּהּ רַפּוּאָה שְׁלֵמָה! הַסְּפּוֹר הוּא שְׁלִפְנֵי אִיזָה חֲצִי שְׁנָה, אֲנִי אָמַרְתִּי לָכֵם שְׁצָרִיכִים הַלוֹדוּת עַל הַשְּׁמִיעָה. וְסִפַּרְתִּי לָכֵם שֵׁישׁ אִיזָה בֵּת אַחַת שְׁקֵמָה בְּבִקְרָה וּבִאֲזוֹן יָמִין לֹא שׁוֹמַעַת, כְּכָה כְּפִשׁוּטוֹ - בְּלִי שׁוֹם הַקְּדָמוֹת, בְּלִי כְּלוֹם, לֹא שְׁהִיְתָה חוֹלָה לְפָנֵי כֵּן אוֹ מִשְׁהוּ.

בְּקִצּוֹר, הֵרֵב יִשְׁרוֹן קוֹבֵי - הוּא מוֹצִיא אֶת הַעֲלוֹנִים (עֵלוֹן 'דְּרֻשְׁתִּי קִרְבָּתְךָ' שֶׁל הַשְּׁעוּרִים שְׁאֲנִי מוֹסֵר כָּאוֹ). הַעֵלוֹן הִזָּה הַגִּיעַ אֵלָיָהּ (לְאִשָּׁה שֶׁהֲדַרְשָׁה הוּא לְרַפּוּאָתָהּ), הִיא קוֹרֵאת אֶת הַעֵלוֹן, הִיא אוֹמְרָת: "וְאוֹלָלָה הֵרֵב הִזָּה - הַהַגְמוֹת שֶׁלוֹ, זֶה מִשְׁהוּ! מֵאִיפֹה הוּא מִמְצִיא - בֵּן אֲדָם קָם, כְּכָה פִּתְאוּם לֹא שׁוֹמַעַת", הִיא קָמָה בְּבִקְרָה לְמַחְרַת - לֹא שׁוֹמַעַת! כֵּן, הִיא גְרָה בְּצִפְתָּ פֶּה, לֹא מִכִּיר אוֹתָהּ מִי זֹאת. הִיא עוֹבְרַת הַמוֹן טְפוֹלִים, הַמוֹן הַמוֹן

טְפוֹלִים. יְהִי רְצוֹן שִׁהְיֶה לָּהּ רַפּוּאָה שְׁלֵמָה.

כְּתוּב בְּשִׁלְחוֹן עֵרוֹךְ שְׁצָרִיךְ לוֹמַר 'מְזֻמּוֹר לְתוֹדָה' בְּגוֹן
אֶת הַסְּפּוֹר הַזֶּה, סֵפֶר הֵרֵב מִרְחֵי - וְאֲנִי מִסְפֵּר אוֹתוֹ כֹּל שְׁנָה... אֲסַפֵּר אוֹתוֹ גַּם עַכְשָׁיו. סֵפֶר הֵרֵב מִרְחֵי, זֶה סֵפֶר מְתוֹק, מְתוֹק מְדַבֵּשׁ. הוּא הַגְּבֵאִי שֶׁל בֵּית כְּנֻסֶת 'שְׁתִּילֵי זִיתִים' בְּבֵנֵי בְרֵק.

יּוֹם אֶחָד לְמִדְתִּי בְּשִׁלְחוֹן עֵרוֹךְ בְּסִימָן נ"א. מֶרֶן כּוֹתֵב: "מְזֻמּוֹר לְתוֹדָה יֵשׁ לְאָמְרָה בְּנִינָה [לָמָּה?] שְׁכָל הַשִּׁירוֹת עֲתִידוֹת לְבִטֵּל חוּץ מִמְזֻמּוֹר לְתוֹדָה [מְזֻמּוֹר לְתוֹדָה לֹא יִתְבַטֵּל לְעוֹלָם]."

אֲנִי בֹאֲתִי לְבֵית כְּנֻסֶת, אָמַרְתִּי: "רְבוֹתִי, שְׁלַחְנִי עֵרוֹךְ כּוֹתֵב פֶּה שֵׁישׁ לוֹמַר מְזֻמּוֹר תּוֹדָה בְּגוֹן. לֹא חֲסִידוֹת, לֹא חוֹמְרוֹת - לֹא! הִלְכָה בְּשִׁלְחוֹן עֵרוֹךְ! אִיךָ יִתְכּוֹן שְׁאֲנַחְנוּ לֹא אוֹמְרִים אֶת זֶה? אִיךָ יְכוֹל לְהִיּוֹת? מֵהִיּוֹם כְּלָנוּ בִּיחָד - מְזֻמּוֹר לְתוֹדָה בְּגוֹן". כְּכָה הוּא תִקְוֵן.

עֵבֶר אוֹלֵי אִיזָה חֲצִי שְׁנָה, הוּא לֹא מִרְגִּישׁ טוֹב כֵּל כֵּךְ. עֲשׂוּ בְדִיקוֹת, הַתְּגַלְתָּה אֲצִלּוֹ הַמְּחַלָּה. הוּא סֵפֶר, אַחֲרֵי שֶׁהַרוֹפֵא אָמַר מָה שְׁאָמַר, 'יְצַאֲתִי מִבֵּית הַחוֹלִים, נִסְעִיתִי לְצִפְתָּ'."

"הַנְּעִיתִי לְצִפְתָּ, הַנְּעִיתִי לְמֶרֶן הַבֵּית יוֹסֵף. אָמַרְתִּי לוֹ: 'רְבִנּוּ, מֵאֵד שְׁקָרַאתִי אֶת הַהִלְכָה הַזֹּאת, שְׁמֻזְמוֹר לְתוֹדָה אוֹמְרִים בְּגוֹן - הַנְּהַגְתִּי בְּבֵית כְּנֻסֶת שְׁלִי שְׁאוֹמְרִים מְזֻמּוֹר תּוֹדָה בְּגוֹן. תִּרְחַם עָלַי אֲנִי חוֹשֵׁב שְׁזֶה הַמְּקוֹם הַיְחִידִי בְּעוֹלָם שְׁאוֹמְרִים מְזֻמּוֹר לְתוֹדָה בְּגוֹן בְּבֵית כְּנֻסֶת. תִּרְחַם עָלַי, תִּעְמַד לְפָנַי פֶּסֶד הַכְּבוֹד, תִּהְיֶה מְלִיץ יִשָּׁר עָלַי שִׁהְיֶה רַפּוּאָה שְׁלֵמָה!', וְעֲשִׂיתִי רְקוּד וְאָמַרְתִּי 'מְזֻמּוֹר לְתוֹדָה' בְּגוֹן'."

אַחֲרֵי שְׁבוּעִים הִתְקַשְׂרוּ אֵלָיו שְׁבִיבוֹ לְטַפּוֹל. הוּא הַגִּיעַ לְבֵית הַחוֹלִים, לְפָנֵי הַסְּפּוֹר עֲשׂוּ לוֹ בְדִיקוֹת דָּם. עוֹשִׂים בְדִיקוֹת דָּם, רוֹאִים שֵׁישׁ מִשְׁהוּ לֹא הִכִּי בְרוּר, עֲשׂוּ לוֹ עוֹד בְדִיקוֹת.

קוֹרָא לוֹ הַרוֹפֵא, אוֹמַר לוֹ: "מָה אֲנִי אֲגִיד לָךְ? זֶה אֵתָה מְזֻרְחִי?" "כֵּן". "זֶה תְּעוּדַת זְהוּת שְׁלֶךְ?" "כֵּן". "מָה אֲנִי אֲגִיד לָךְ - יֵשׁ פֶּה טְעוּת. אֵתָה בְּרִיא לְחִלוּטִין! אֵתָה בְּרִיא, אִין כְּלוֹם. לֹא שֵׁישׁ מִשְׁהוּ - אֵתָה בְּרִיא! אֲנִי רוֹאָה אֶת הַבְּדִיקוֹת שְׁלִפְנֵי כֵּן, אֲבָל עַכְשָׁיו אֲנִי רוֹאָה שְׁאִין כְּלוֹם."

"מִהַבֵּית חוֹלִים, נִסְעִיתִי לְצִפְתָּ", הוּא מִסְפֵּר. "הַנְּעִיתִי לְצִפְתָּ, הַלְכְתִּי שׁוֹב לְצִיּוֹן מֶרֶן הַבֵּית יוֹסֵף, וְאָמַרְתִּי לוֹ תּוֹדָה רַבָּה שְׁעִמַּד מְלִיץ יִשָּׁר עָלַי. וְשָׁם עֲשִׂיתִי רְקוּד וְאָמַרְתִּי 'מְזֻמּוֹר לְתוֹדָה' בְּגוֹן". "מְזֻמּוֹר לְתוֹדָה" - אִיזָה שְׁפַע שֶׁל יִשׁוּעוֹת! שְׁפַע שֶׁל יִשׁוּעוֹת בֵּן אֲדָם מִשְׁפִּיעַ עָלָיו!

תּוֹדָה! הִילַד שְׁלִי רוֹאָה בְּשְׁתֵּי הַעֲיִנִים!

סֵפֶר אִיזָה יְהוּדִי אַחַד - אֲנִי אוֹמַר לָכֵם, זֶה מְזֻעֵזֵעַ, אֲבָל בְּאֲמַת מְזֻעֵזֵעַ. אֶת הַסְּפּוֹר הַזֶּה אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁסֵּפֶר אוֹתוֹ הֵרֵב אֲשֶׁר דְּרוֹק, הוּא אָמַר כְּכָה, שֶׁסֵּפֶר לוֹ אִיזָה יְהוּדִי אַחַד שְׁנוֹלַד לוֹ יֵלֵד עוֹר. לֹא רוֹאָה בְּעֵינַיִם, בְּכָלֵל לֹא רוֹאָה.

הַשֵּׁם יִרְחַם, אוֹמַר: "אֵתָה לֹא יוֹדַע כְּמָה סֵבֶל וְכִמָּה בְּזִיווֹת אֲנַחְנוּ עוֹבְרִים. אֵתָה יוֹדַע, בְּכָל מְקוֹם מְסַתְפְּלִים עָלֵינוּ. אוֹמְרִים 'זֶה הָאֲבָא שֶׁל הִילַד הַעוֹר' - כְּלָם מְסַתְפְּלִים עָלֵינוּ, כְּלָם מְדַבְּרִים. הֵיינוּ מְסַבִּיב לֵילֵד עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע שַׁעוֹת, עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע שַׁעוֹת מְסַבִּיבוּ כְּדִי לְהַקְלִל לוֹ אֶת הַמַּצֵּב שְׁלוֹ'."

"אִיךָ שֶׁהוּא הַתְּחִיל טְפוֹ לְלַכֵּת - בְּכָל קִירוֹת הַבֵּית הַדְּבָקָנוּ סוֹגִים, שְׁלֵא יִתְקַע בְּקִירוֹת. אֵתָה חֲתִיב לְהַאֲכִיל אוֹתוֹ, הוּא לֹא רוֹאָה מָה הוּא אוֹכֵל. אֵתָה חֲתִיב לְדָאֵג לוֹ, כֵּל הַזְּמַן צָרִיךְ מִיִּשְׁהוּ צְמוּד אֵלָיו. עַד שְׁלֻקְתָּנוּ אוֹתוֹ לָנוּ, עַד שְׁמַצְאָנוּ אִיזָה מִיִּשְׁהוּ שִׁהְיֶה אִתּוֹ מְלוּוָה, בֵּן אֲדָם טוֹב שִׁהְיֶה אִתּוֹ יּוֹם יוֹם, שֵׁישְׁגִּיחַ עָלָיו, שִׁיטְפֵל בוֹ'."

"וְכִכָּה הוּא גָדֵל, תִּלְמוּד תּוֹרָה, וְאַחַר כֵּן יִשְׁבַּח... אֲנִי לֹא רוֹצֶה לְסַפֵּר לָכֵם מָה שְׁאֲנִי עֹבְרִיתִי", כְּכָה מִסְפֵּר הָאֲבֵא. "כְּשֶׁהָבִנוּ שְׁלִי הַגִּיעַ לְיִשְׁבִּיבָה - אֲנִי שׁוֹמַע אֶת הַבַּחֲוִרִים אִיךָ צוֹחֲקִים עָלָיו. מָה לַעֲשׂוֹת? בַּחֲוִרִים צְעִירִים יְכוֹלִים לְהִיּוֹת אֲכַזְרִים לְפַעְמִים, אֵתָה יוֹדַע. וְאֲנִי בַּחוּץ בּוֹכָה! מָה אֲנִי יְכוֹל לַעֲשׂוֹת? וְהַבַּחֲוִרִים צוֹחֲקִים עָלָיו, מְבַזִּים אוֹתוֹ, וְאֲנִי - מָה אֲנִי יְכוֹל לַעֲשׂוֹת? הוּא בָּא הַבֵּיתָה בּוֹכָה, אוֹמַר לִי: 'אֲבֵא, הַבַּחֲוִרִים צוֹחֲקִים עָלַי. מָה אֲנִי אֲגִיד לוֹ? אִין לִי מָה לְהַגִּיד לוֹ?'"

"קִרְעֵנוּ אֶת הַשְּׂמִימִים בְּתַפְלוֹת שְׁזָה יַעֲבֹר בְּשִׁלּוֹם". אוֹמַר: "מָה לֹא עֲשִׂינוּ?" וְכִשְׁהַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁל הַחֲתֻנָּה - מָה אֲנִי אֲגִיד לָךְ? הִיָּה אִפְשָׁר לְקַרְעַת אֶת יָם סוּף פְּעַמִּים, לֹא פַעַם אַחַת - לְקַרְעַת אֶת יָם סוּף פְּעַמִּים!

סִיִּים הֵרֵב דְּרוֹק: בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֵתָה, נוֹלַד לָךְ יֵלֵד עִם שְׁתֵּי עֵינַיִם רוֹאוֹת - אֵה? חֲסֵךְ לָךְ אֶת כָּל הַבְּעִיּוֹת הָאֵלוֹ, חֲסֵךְ לָךְ! זֶה מָה שְׁאֵתָה אוֹמַר בְּתַפְלָה 'עַל חֲיִינוּ הַמְּסוּרִים בְּיַדְךָ' - נְכוּן, הִרְבָּה אֲנִישִׁים שְׁחִיִּים, וְאֵתָה יוֹדַע אִיךָ הֵם חֲיִים? אֵתָה יוֹדַע מָה אֲנִישִׁים עוֹבְרִים בְּחִים שְׁלֵחֵם? אֵז תּוֹדָה לְהִשָּׁם עַל זֶה! - עַל חֲיִינוּ הַמְּסוּרִים בְּיַדְךָ וְזֶה כָּל הַמַּהוּת שֶׁל חֲנֻכָּה! כָּל הַמַּהוּת שֶׁל חֲנֻכָּה - כָּל הַיִּשׁוּעוֹת שֶׁבֵּן אֲדָם רוֹצֶה לְזַכֵּת בָּהֶן, כָּל יִשְׁוֵעָה - חֲתִיב לְעֵבֶר דְּרָךְ הוֹדָאָה, וְהִשָּׁם יַעֲזְרוּנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמוֹ, אֲמִן וְאֲמִן

אֲנוּ מוֹנִינִים לְזַכּוֹת אֶת הַרְבִּים בְּדַבְרֵי הַתּוֹרָה הַנִּפְל